

Bu gün yalnız bir şəhərin azadlığı deyil, ordumuzun, xalqımızın birliyinin, gücünün təcəssüm etdiyi günlərdən biridir... Uzun illər düşmən işgalində qalan şəhər yenidən həyatın qayıtdığı gündür... Qubadlı beş ildir ki, azaddır və dirçəliş yolundadır...

Prezidentin sərəncamına əsasən, bu gün

Qubadlı Şəhəri Günü kimi qeyd olunur.

Vətən müharibəsində Zəngilanın işğaldan azad olunması ilə Qubadlıya gedən qələbə yolumuz açıldı. Azərbaycan Ordusunun əsgər və zabitləri bir qarış torpağı da düşmən tapdağında saxlamamaq üçün canlarından keçməyə də hazır idilər. Vətənə məhəbbət orduımızı Qubadlı istiqamətindəki döyüş əməliyyatlarını da uğurla icra etməyə imkan verdi. Qubadlı döyüşlərində ilk olaraq şəhərə hakim olan yüksəkliklər nəzarətə götürülərək, Xanlıq, Padar, Sariyataq kəndləri və strateji yüksəkliklər azad edildi. Zilanlı, Kürd Mahrızlu, Muğanlı, Alaqrışaq kəndləri oktyabrın 23-də düşməndən təmizləndi. Daha sonra uğrunda bir neçə gün döyüşlərin davam etdiyi Qubadlı şəhəri də daxil olmaqla, rayonun 8 kəndi azadlığına qovuşdu. Vətən müharibəsi bitənədək isə rayonun 41 kəndi də düşmən tapdağından xilas edildi.

Tarixin izi ilə: Qubadlı və onun ətrafında yerləşən kəndlər XVIII əsrədə Qarabağ inzibati ərazisinə daxil olub. 1868-ci ildə Yelizavetpol quberniyası yaranan dan sonra isə Zəngəzurun tərkibinə daxil edilib. Qubadlı rayonu 1933-cü ildə yaradılıb. Həmin vaxt rayonda 1 şəhər və 93 kənd olub. Bərgüşad çayının hər iki sahilində yerləşən Qubadlı şəhərinin əhalisi 5604 nəfər idi. 1988-ci il-dən başlayaraq, Ermənistan və Dağılıq Qarabağla sərhəddə yerləşən Qubadlı rayonuna hər iki tərəfdən təcavüzkar hücumlar başlayıb, dinc əhaliyə qarşı terror aktları törədilib. 31 avqust 1993-cü ildə isə Ermənistan silahlı birləşmələri tərəfindən rayon işğal olunub.

Daha bir rayonda üçrəngli hilalımız dalğalandı

Prezident İlham Əliyev və Birinci xanım Mehriban Əliyevanın Qubadlıya ilk səfəri 2020-ci il dekabrın 23-də oldu. Dövlət başçısı üçrəngli bayraqımızı Qubadlıda da qaldıraraq rayonun işğaldan azad edilməsinin tarixi hadisə olduğunu vurguladı.

Qubadlının işğaldan azad olunmasının birinci ildönümündə yenidən Qubadlıya səfər edən dövlət başçısı Xudafərin-Qubadlı-Laçın avtomobil yolunun 10-cu kilometrliyindən Qubadlı şəhər mərkəzinə gedən Xanlıq-Qubadlı yolunun təməlqöymə mərasimində, "Azərenerji" ASC-nin sistem əhəmiyyətli 110/35/10 kV-luq "Qubadlı" yarımstansiyasının, Dövlət Sərhəd Xidmətinin yeni hərbi hissə kompleksinin açılışlarında iştirak etdi.

Səfər çərçivəsində dövlət başçısı rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri ilə də görüşdü. Ölkə rəhbəri Qubadlı döyüşlərinin əhəmiyyətindən söz açdı: "25 oktyabr mühəribənin gedışatında önəmli yer tutub. Çünkü Qubadlı azad olundan sonra Laçın istiqamətində yolumuz açıldı və bir neçə gündən sonra biz Laçının cənub hissəsində yerləşən kəndləri də azad etdik. Beləliklə, Laçın dəhlizini nəzarətə götürdük və artıq mühəribənin taleyi həll edilmişdi. Dündür, Şuşa uğrunda şiddetli döyüslər qabaqda idi, digər yaşayış məntəqələrimizin azad olunması ilə bağlı əməliyyat planları hazırlanırdı, ancaq artıq həm bütün dünya, həm də düşmən gördü ki, bizim qabağımızda heç bir qüvvə dayana bilmez. Biz Qubadlıdan sonra öz Zəfər yürüşümüzü, Zəfər missiyamızı şərəflə davam etdiridik və noyabrın 8-da Şuşada dövlət bayrağını ucaltdıq".

Prezident həmçinin Qubadlıda görünlən quruculuq işlərindən də söz açdı: "...Qubadlı şəhəri demək olar ki, yerlə - yeksan edilib, bir salamat bina yoxdur. Sadəcə olaraq, erməni hərbçiləri öz məqsədləri üçün bir neçə binadan istifadə etmişdir, onlar da bərbad vəziyyətdə idi. Mən buraya keçən il

Şanlı Zəfərə aparan yol

Qubadlının azadlığı mühəribənin taleyini həll etdi

dekabr ayında gələndə gördüm ki, onlar da bərbad vəziyyətdədir. Ona görə də biz Qubadlı rayonun bütün kəndlərini, o cümlədən Qubadlı şəhərini yenidən quracaq. Qubadlı şəhərinin baş planı hazırlanır və yəqin ki, yaxın aylarda təqdim ediləcək, o cümlədən Qubadlı ictimaiyyətinə təqdim ediləcəkdir. Əlbəttə ki, bu baş plan ən müasir normalara uyğun olacaq və Qubadlının təbiəti və tərixi keçmiş də memarlıqda nəzərə alınacaq. Amma, eyni zamanda arṭıq bu gün Qubadlı rayonunun gələcək inkişafı ilə bağlı əməli-praktiki işlər aparılır. Bu gün biz yeni yarımstansiyanın açılışını qeyd etdik və bu, azad edilmiş torpaqlarda yeddiinci yarımstansiyadır. Bu infrastruktur layihəsi Qubadlının 2050-ci ilə qədərki inkişaf dinamikasını nəzərə alır".

Yenidənqurma və bərpa işləri

Prezident İlham Əliyevin 2021-ci il oktyabrın 25-də imzaladığı "Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonunda yerləşən Qubadlı şəhərinin baş planının hazırlanması ilə bağlı tədbirlər haqqında" sərəncamə əsasən, bu gün Qubadlıda da yenidənqurma və bərpa işləri görülür. Digər işğaldan azad olunmuş rayonlarımız kimi, Qubadlı da əzəli sahiblərini qarşılamağa hazırlaşır.

Qubadlı şəhəri beynəlxalq hava limanlarının fəaliyyət göstərdiyi Zəngilan və Laçın rayonları arasında yerləşməklə coğrafi mövqeyi və logistik imkanları baxımından strateji əhəmiyyətə malikdir. Şəhər şimal (Kəlbəcər) və cənub (Zəngilan) xidmət, istehsalat şəbəkələrinin bağlantılı nöqtəsi olmaqla, kənd təsərrüfatı, sənaye sahələrinin birgə inkişaf etdiriləcəyi, innovativ iş yerləri, bağçılıq imkanları üzrə tədris kampusuna malik, eləcə də su mənbələrinə həssas yanaşmaların təşəkkül taplığı ekoloji dayanıqlı rayon mərkəzi kimi formalaşdırılacaq. Növbəti 20 il ərzində şəhər ərazisinin 505 hektara, əhali sayının isə 14 min nəfərə çatdırılması planlaşdırılır.

Qubadlıda Zabuxçay su anbarı da tikilərək istifadəyə verilir.

Prezident İlham Əliyev tərəfindən Qubadlı şəhərində ilk yaşayış məhəlləsinin, inzibati bina, 600 sağird yerlik tam orta məktəbin, 91 çarşıyılıq Mərkəzi Xəstəxananın, Xanlıq, Mahrızlu və Zilanlı kəndlərinin təməlləri qoyulub.

Məhəllə şəhərin təsdiq edilmiş ümumi baş planına uyğun salınır. Ümumilikdə məhəllədə 156 mənzilin tikintisi nəzərdə tutulur. Əsas qoyulan Xanlıq kəndi Qubadlı rayonunun mərkəzindən 16 kilometr məsafədə, Həkəri çayının sahilində yerləşir. Yaşayış məntəqəsinin layihələndirilən ərazisi kəndin köhnə ərazisini əhatə edir və ə umumi sahəsi 273 hektardan çoxdur. Birinci mərhələdə kəndə 1357 nəfərin köçürülməsi üçün 356 fərdi evin tikintisi nəzərdə tutulur. Xanlıq kəndində 4 mindən çox sakının məskunlaşdırılması planlaşdırılıb. Mahrızlu kəndinə isə 2700-dən çox sakının köçürülməsi nəzərdə tutulub.

Zilanlıda isə 2520 nəfərin yaşaması planlaşdırılıb. Zilanlı kənd inzibati ərazi dairəsində yerləşən Kürd Mahmudlu və Seləli kəndləri de bu yaşayış məntəqəsine daxil olmaqla layihələndirilib.

Qubadlıda İşğal və Zəfər müzeyləri kompleksi - İşğal Muzeyi, Zəfər Muzeyi və dağıntılardan ibarət Memorial Park da tikilir. Kompleks təxminən 3 hektar ərazini əhatə edəcək.

Qubadlı igidləri

Qubadlının düşmən tapdağından azad edilməsi üçün də şanlı Azərbaycan Ordusu qəhrəmanlıq nümunəsi göstərdi. İllerlə bu əraziyədə möhkəmlənmiş düşmənin ayaqları birdəfəlik bu torpaqlarımızdan da kəsildi. Qubadlı şəhərinin azad olunması əməliyyatı bir neçə gün əldə edildi. Rayon uğrunda döyüşlər də tarixə yazıldı. Vətən müharibəsindən sonra Qubadlı uğrunda şəhidlik zirvəsinə ucalanlar da, qazilər də Ali Baş Komandan tərəfindən mükafatlandırıldılar. Prezident İlham Əliyevin sərəncamına əsasən, Qubadlı rayonun işğaldan azad edilməsi uğrunda aparılmış döyüş əməliyyatlarında iştirak edərək şəxsi igidlilik və şücaət nümayiş etdirmiş Silahlı Qüvvələrin 15212 hərbi qulluqçusu "Qubadlının azad olmasına görə" medalı ilə təltif edildilər.

Sərhəddə düşmənə gözdağı verən bayraqımız

Qubadlının işğaldan azad olunması uğrunda döyüşlərdən danişan Milli Məclisin Müdafia, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin sədri Arzu Nağıyev "Azərbaycan" qəzeti nəşrləndirdi. Qubadlı uşaq quruculuq meydənində bildirib ki, Qubadlı uğrunda döyüşlər Vətən müharibəsinin ən mühüm mərhələlərindən biridir. Əsas qazilər 2020-ci ilin əsas şəhərlərindən biri olaraq tarixə qızıl hərflərlə yazılıb. Döyüşlərdə əldə olunan qələbələr dünyaya göstərdi ki, Azərbaycan xalqı, döyüşüsü mənəvi və psixoloji cəhətdən necə hazırlıqlıdır. Qubadlı artıq Ermənistanla sərhəddə yerləşən, Azərbaycan bayrağı dalgalanan azad torpaqdır.

Bu gün Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun elə bir yeri yoxdur ki, orada bərpa və quruculuğun şahidi olmayıq. Azərbaycan dövləti öz gücү hesabına azad etdiyi torpaqları indi də öz hesabına yənidən qurur, dirçəldir. Həm də görülən işlər müasir standartlara tam uyğun və sürətli şəkildə həyata keçirilir. Çünkü bu gün qarşida duran prioritet məsələ həm də keçmiş məcburi köçkünlərin öz el-obalarına qayıdır, orada fıravun həyata sərməsidir. Qubadlı da çox keçməyəcək öz sakinlərini qarşılıyacaq. Rayonda görünlən geniş tikinti və quruculuq da bundan xəbər verir.

A.Nağıyev vurğulayıb ki, Qubadlının işğaldan azad edilməsi ilə həm Ermənistanla sərhədə çıxış əldə edilib, həm də digər istiqamətlərdə döyüşlərdə ciddi mövqelər qazanılıb: "Otuz ilə yaxın işğal altında qalan torpaqların azad edilməsi Azərbaycan xalqına ruh yüksəkliyi, qürur götərdi. Bu gün azad edilmiş torpaqlarda həyat yenidən canlanır, şəhər və kəndlərdə infrastruktur yenidən qurulur. Qubadlı artıq döyüş meydani deyil, inkişaf, quruculuq meydənına çevrilib. Qubadlı Şəhəri Günü bizə həm də qəhrəmanlıq salnaməsini xatırladır. Allah şəhidlərimizə rəhmət eləsin, qazilərimizə sağlığı versin".

Komitə sədri bildirib ki, Qubadlı döyüşləri 44 günlük müharibənin ən mühüm strateji mərhələlərindən biri olaraq tarixə qızıl hərflərlə yazılıb. Döyüşlərdə əldə olunan qələbələr dünyaya göstərdi ki, Azərbaycan xalqı, döyüşüsü mənəvi və psixoloji cəhətdən necə hazırlıqlıdır. Qubadlı artıq Ermənistanla sərhəddə yerləşən, Azərbaycan bayrağı dalgalanan azad torpaqdır.

Bu gün Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun elə bir yeri yoxdur ki, orada bərpa və quruculuğun şahidi olmayıq. Azərbaycan dövləti öz gücü hesabına azad etdiyi torpaqları indi də öz hesabına yənidən qurur, dirçəldir. Həm də görülən işlər müasir standartlara tam uyğun və sürətli şəkildə həyata keçirilir. Çünkü bu gün qarşida duran prioritet məsələ həm də keçmiş məcburi köçkünlərin öz el-obalarına qayıdır, orada fıravun həyata sərməsidir. Qubadlı da çox keçməyəcək öz sakinlərini qarşılıyacaq. Rayonda görünlən geniş tikinti və quruculuq da bundan xəbər verir.

Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"